

ประสิทธิภาพของดนตรีเพื่อสุขภาวะทางอารมณ์ในช่วงวิกฤต COVID-19 ประชาชนเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล³

The Efficacy of Music for Emotional Well-being during the COVID-19 Pandemic
of the People in Bangkok and Metropolitan Areas

ไพบูลย์ บุญยเกียรติ⁴

Phaibul Bunyakarte

วันรับบทความ 24 พฤศจิกายน 2564

วันแก้ไขบทความ 11 ธันวาคม 2564

วันตอบรับบทความ 24 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

ประสิทธิภาพของดนตรีเพื่อสุขภาวะทางอารมณ์ในช่วงวิกฤต COVID-19 ประชาชนที่อาศัยใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาระดับความคิดเห็นพฤติกรรมดนตรี การรับรู้ข่าวสารและ สุขภาวะทางอารมณ์ (2) ศึกษาความแปรปรวนสุขภาวะทางอารมณ์จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ อาศัยในพื้นที่เสี่ยงและการขาดรายได้ (3) ศึกษาระดับอิทธิพลพฤติกรรมดนตรีและการรับรู้ข่าวสารที่ส่งผลต่อสุข ภาวะทางอารมณ์ เก็บข้อมูล 320 กลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลด้วยช่องทางออนไลน์ตั้งแต่วั นบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน 20 กรกฎาคม-3 สิงหาคม 2564 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลอง สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยโปรแกรมสถิติ ADANCO พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61 เป็นผู้หญิงอายุระหว่าง 35-54 ปีร้อยละ 24.85 การศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 45 อาชีพธุรกิจค้าขายร้อยละ 29.40 รายได้เฉลี่ยเดือน 50,001 บาทขึ้นไปร้อยละ 26.90 ช่วงวิกฤต COVID-19 อาศัยอยู่กับครอบครัวร้อยละ 78.80 ขาดรายได้ร้อยละ 56.30 (2) ความคิดเห็นพฤติกรรมดนตรีการฟังเพลง ร้องเพลงและเล่นดนตรีมีความสัมพันธ์กับด้านอารมณ์ในการ ทำงานค่าเฉลี่ยระดับสูง 3.98 การรับรู้ข่าวสารสวมอุปกรณ์ป้องกัน หลีกเลี่ยงไปในพื้นที่เสี่ยงและติดตามข่าวของ

³ บทความวิชาการนี้ผ่านการนำเสนอมาจากการประชุมวิชาการระดับชาติทางรัฐประศาสนศาสตร์ ครั้งที่ 13 ของสมาคม

รัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยนครพนม วันที่ 24 – 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564

⁴ ไพบูลย์ บุญยเกียรติ, ดร., อาจารย์คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ 10300, Phaibul Bunyakarte, PhD., Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University, e-mail: Phaibul.bu@ssru.ac.th

ศบค ค่าเฉลี่ยระดับสูง 4.33 และสุขภาวะทางอารมณ์ความคิดเห็นระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.61-3.66 (3) เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ อาศัยในพื้นที่เสี่ยงและขาดรายได้มีความคิดเห็นเรื่องสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ (4) พฤติกรรมดนตรีและการรับรู้ข่าวสารร่วมกันมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อสุขภาวะทางอารมณ์ร้อยละ 59.30 มีผลกระทบขนาดใหญ่ ($f^2, 0.35$) และการรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมดนตรีร้อยละ 19.70 มีผลกระทบขนาดกลาง ($f^2, 0.15$)

คำสำคัญ (Keyword) : ประสิทธิภาพของคนตรี สุขภาวะทางอารมณ์ วิกฤต COVID-19

Abstract

The survey research is titled “The Efficacy of Music for Emotional Well-being during the COVID-19 Pandemic of the People in Bangkok and Metropolitan Areas”. The aims were to: (1) study the attitude level in relation to musical behavior, information awareness and emotional well-being. (2) study the emotional variances of well-being of the people classified by sex, age, education, occupation, income, and exposure to risk areas (3) study the efficacy level of musical behavior and information awareness that predict emotional well-being. Data was collected through an online questionnaire from a sample group of 320 persons who stay in Bangkok and perimeter areas during government implementation of emergency time between 20 July-3 August, 2021. Descriptive and inferential statistics were used. The ADANCO statistic program was employed for Partial Least Square (PLS-SEM) analysis. The results are; (1) 61 percent of the sample group were female, age between 35-54 years 24.85 percent, hold a bachelor degree 45 percent, have a business career 29.40 percent, receive a monthly income of 50,001 Baht up 26.90 percent, stay with family during the COVID-19 pandemic 78.80 percent and meet reduced income 56.30 percent; (2) Attitude level in relation to musical behavior: singing, listening and playing have high correlation level with work emotion at mean 3.98, information awareness: personal protective equipment, avoiding going to risk areas, and following up update on COVID-19 Situation Administration Center (CSAC) has a high level at mean 4.33, emotional well-being has a moderate level at mean 3.61-3.66; (3) emotional well-being classified by sex, age, education, occupation in a risk area and reduced income: attitude has no significant statistical difference at 0.05 level; (4) information awareness and musical behavior factors combined: they

have a direct influence on emotional well-being at 59.30 percent with a large effect size (f^2 , 0.35); however, the information awareness factor has a direct influence on musical behavior factor at 19.70 percent with a medium effect size (f^2 , 0.15).

Keyword: *The Efficacy of Music, Emotional well-being, COVID-19 Pandemic*

1. บทนำ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือองค์การอนามัยโลก (WHO) เรียกว่า “COVID-19” (Coronavirus disease starting in 2019) ได้เริ่มเมื่อปลายปี พ.ศ. 2562 แพร่กระจายลูกกลามไปทั่วทุกทวีปของโลก สร้างความวิตติ ความหวาดกลัว ส่งผลต่อสุขภาพ อารมณ์ จิตใจและยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและชีวิตผู้คนจำนวนมากรวมถึงประเทศไทย เป็นเหตุให้รัฐบาลขณะนี้ ได้ประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนอยู่ที่บ้าน ทำงานที่บ้าน นักเรียนเรียนหนังสือที่บ้าน หลีกเลี่ยงเข้าที่ชุมชน สวมหน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อยและห้ามประชาชนออกนอกเคสสถานระหว่าง 21.00 น ถึง 04.00 ของวันรุ่งขึ้นเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดเงื่อนไขการเดินทางข้ามจังหวัด กำหนดเงื่อนไขการใช้บริการศูนย์การค้าทั้งปลีกและส่ง กำหนดเวลาจำหน่ายอาหารและห้ามรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่มากกว่าห้าคนขึ้นไป (ประกาศ ก.บ.ศบ.18 กรกฎาคม 2564) พระราชกำหนดดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบสังคมใหม่ เศรษฐกิจ เทคโนโลยี เกิดผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว การประกอบอาชีพ มีการรักษาระยะห่างทางสังคม (social distancing) ทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดลง มีการเลิกจ้างงาน หยุดงานของร้านค้า บริษัท เกิดปัญหาสังคม ปัญหาการเดินทางและขนส่งโดยสาร จากรายงานตัวเลขของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่าวิกฤต COVID-19 ครั้งนี้ ส่งผลต่อแรงงานในระบบและนอกระบบจำนวนมากถึง 47 ล้านคนและในจำนวนนี้ 1.1 ล้านคนมีความเสี่ยงที่มีการเลิกจ้างงานและอีก 3.6 ล้านคนขาดรายได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) นอกจากส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจยังส่งผลต่อสุขภาพ เกิดความวิตกกังวล (anxiety) เกิดภาวะความหวาดกลัว (fear) และเกิดภาวะซึมเศร้าเสียใจ (sadness) (Pang et al., 2007) จากรายงานวิกฤต COVID-19 ในประเทศสเปนพบประชาชนเกิดภาวะซึมเศร้า เกิดความเครียด เกิดความเหงาและพบปัญหาการนอนไม่หลับในผู้ใหญ่ (Sandin et.al., 2020) นอกจากนั้นยังเกิดผลกระทบอารมณ์ด้านลบในผู้หญิงและเด็กเล็กอีกด้วย (Justo-Alonso et al., 2020) ปัญหาความเครียด ความวิตกกังวล ความกลัว ความหงุดหงิด ความเหงาและภาวะซึมเศร้าพบว่าเป็นปัจจัยหนึ่งอุบัติขึ้นในช่วงวิกฤต COVID-19 นอกจากนั้นการพักอาศัยอยู่คนเดียว ความรับผิดชอบในการดูแลครอบครัว ปัญหาขาดรายได้และการพักอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะทางอารมณ์เช่นกัน (Fullana et al., 2020)

สุขภาวะ (Well-being) เป็นภาวะที่สมบูรณ์ทั้งกาย จิตใจ สังคมและปัญญา รวมถึงความสมดุลของร่างกายที่ดำเนินชีวิตที่ยืนยาวและมีความสุข ประกอบด้วย 5 มิติคือทางกาย (physical dimension) ทางจิต (psychological dimension) ทางสังคม (social dimension) ทางจิตวิญญาณ (spiritual dimension) และทางอารมณ์ (emotional dimension) (พ.ร.บ สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550) ปัจจุบันมีการศึกษาแนวคิดสุขภาวะทั้งแบบตะวันตกและตะวันออกเช่นแนวคิดของอดัมส์ (Adams) นักจิตวิทยาชาวอเมริกา สุขภาวะของไมเยอร์ (Myers) นักจิตวิทยาชาวอเมริกา สุขภาวะตามแบบเฮโดนิคส์และยูโดนิคส์ (Hedonic and Eudaimonic well-being) และสุขภาวะตามแนวพระพุทธศาสนาของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) เป็นต้น สำหรับงานวิจัยนี้ได้วิเคราะห์และเห็นว่าแนวคิดสุขภาวะของอดัมส์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทที่กำลังศึกษา อดัมส์ได้ออกแบบสุขภาวะขึ้นเป็นรูปทรงกรวยหงายขึ้นแบ่งสุขภาวะออกเป็น 6 ด้านเชื่อมโยงกันกับส่วนด้านล่างของปลายกรวยซึ่งแทนสัญลักษณ์ความเจ็บป่วยประกอบด้วย 1). สุขภาวะทางด้านร่างกาย (physical wellness) การรับรู้ว่าคุณภาพดีและมีการส่งเสริมสุขภาพของตนเองด้วยการออกกำลังกาย การรับประทานอาหารอย่างถูกหลักอนามัย การไม่เกิดความเจ็บป่วยหรือการไม่ใช้สารเสพติด เป็นต้น 2). สุขภาวะทางด้านจิตวิญญาณ (spiritual wellness) การมีชีวิตอย่างมีคุณค่า มีเป้าหมาย มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตที่ช่วยชีวิตได้อย่างมั่นคง 3). สุขภาวะทางด้านปัญญาและการหยั่งรู้ (intellectual wellness) การมีกระบวนการทางปัญญาที่เหมาะสม ความคิดเห็นมีเหตุผลสามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ 4). สุขภาวะทางด้านสังคม (social wellness) การตระหนักความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นซึ่งรับได้ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีการยอมรับการเข้าใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 5). สุขภาวะทางด้านอารมณ์ (emotional wellness) ความมั่นคงทางอารมณ์ของตนเอง สามารถเข้าใจและตระหนักอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นมีการจัดการอารมณ์ของตนเองได้ทั้งบวกและลบและ 6). สุขภาวะทางด้านจิตใจ (psychological wellness) การเชื่อในความสามารถของตนเอง ปรับทัศนคติเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีความหวังและมองโลกในแง่ดี (Adams, Bezner & Steinhardt, 1997) ในเรื่องนี้ Granot et al. (2021) ได้จัดหมวดหมู่สุขภาวะทางอารมณ์เพื่อสร้างมาตรวัดออกเป็น 4 ด้านคือ 1) การเบี่ยงเบนจากวิกฤติ (diversion from the crisis) 2) การปลดปล่อยและระบายอารมณ์ด้านลบ (release and venting of negative emotion) 3) ความเพลิดเพลินและรักษาอารมณ์ที่ดี (enjoyment and maintaining good mood) และ 4) การลดความเหงาและการสร้างความรู้สึกอยู่ร่วมกัน (reducing loneliness and creating a sense of togetherness)

ในวิกฤต COVID-19 ได้มีการศึกษาปัจจัยที่สามารถนำมาบรรเทาความเครียดความวิตกกังวลของประชาชนในยามวิกฤตนอกจากการนำไปรักษาในโรงพยาบาลพบว่า การให้ข่าวสารที่ตรงไปตรงมาและพฤติกรรมด้านดนตรีสามารถบรรเทาอาการเครียดและคลายวิตกกังวลทางด้านจิตใจลงได้ (สุกัญญา เอกปัญญาสกุล, 2563; Hussein, et. al., 2020) ทำให้รัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ผลิตข้อมูลข่าวสารออกมาเผยแพร่ผ่านทีวี วิทยุ สื่อ

เทคโนโลยีดิจิทัลหลายช่องทางเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว (สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2561) Hussein et.al., (2020) ได้ศึกษาการรับรู้ข่าวสารเรื่อง COVID -19 ในยุโรปพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีการตอบสนองการรับข่าวสารด้านการป้องกัน COVID-19 ได้สูงร้อยละ 86.20 หลีกเลี่ยงไปในที่ชุมชนมีความเสี่ยงและมีการสวมหน้ากากอนามัยปิดจมูกร้อยละ 57.30 และในการรายงานผลวิจัยของ Huang & Zhao, (2020) พบว่าประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยง COVID-19 มีการเสพข่าวสารบ่อยครั้งทำให้เกิดปัญหาสุขภาพทางจิตใจ เกิดความวิตกกังวล เกิดอาการนอนไม่หลับหันมาใช้สารเสพติดและกัญชาพัฒนา อนุศักดิ์เสถียร (2564) ได้อธิบายต่อว่าการเสพข่าวสารมากเกินไปก็ทำให้เกิดโรคทางจิตเวชได้เช่นกัน

ในเรื่องประสิทธิภาพของดนตรีเช่นการร้อง ฟัง เล่น เต้น ดูของประชาชนพบว่ากิจกรรมดนตรีหลายชนิดสามารถลดความวิตกกังวล คลายความเครียด ลดภาวะซึมเศร้า ลดความเหงา ลดความโกรธและส่งผลบวกด้านสุขภาวะอารมณ์ของประชาชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Granot et, al., 2021) นอกจากนี้พฤติกรรมดนตรียังลดอัตราการเต้นของหัวใจ ลดความดันโลหิตเพราะความถี่ของคลื่นดนตรีจะกระทบกับเยื่อแก้วหูแปรเป็นสัญญาณประสาทที่ cochlea แล้วส่งต่อไปยังก้านสมอง (brainstem) และสมองส่วนกลาง (midbrain) จากนั้นข้อมูลจะถูกส่งต่อไปยัง amygdala และ medial orbitofrontal cortex ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่ควบคุมด้านอารมณ์ (Georgiev, 1991) ในส่วนของพฤติกรรมดนตรีไม่ว่าการร้องเพลง การฟังเพลง การเล่นดนตรี การดูคอนเสิร์ต การแต่งเพลงหรือการทำกิจกรรมดนตรีสามารถเกิดแรงกระตุ้นทางด้านบวกต่อร่างกายและจิตใจส่งผลให้เกิดความสุขทางอารมณ์และสุขภาพที่ดี เกิดความเพลิดเพลิน คลายความเหงา ส่งเสียงหัวเราะ สร้างรอยยิ้ม ด้านเนื้อเพลง แนวทำนองเพลงและจังหวะ สามารถทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม บันดาลการอยู่ร่วมกัน เกิดความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มความสุข ระลึกได้ถึงความทรงจำและสร้างความผูกสัมพันธ์กับเพื่อนฝูงผ่านกิจกรรมดนตรีที่ชื่นชอบ (ศศิธร พุ่มดวง, 2548) และพฤติกรรมดนตรียังสามารถบำบัดความเจ็บป่วยฟื้นฟูสภาพร่างกาย พัฒนาอารมณ์ ทำให้คุณภาพการนอนหลับดีขึ้นและเรียกสติปัญญากลับคืน (อัญชลี ชุ่มบัวทอง, จันทนา ยิ้มน้อยและชชาพิมพ์ สัมมา, 2560) อย่างไรก็ตามการฟังเพลงที่ชอบ การเล่นดนตรีที่ตัวเองถนัด สามารถลดความวิตกกังวล ลดความเครียดและลดภาวะซึมเศร้า (แพรศิริ อยู่สุขและจิราพร เกศพิชญวัฒนา, 2560) เพิ่มประสิทธิภาพการนอน สงบจิตใจ รู้สึกผ่อนคลาย (สุวิดา โกเมนไทย, 2546) อาริยา ไตสุขและจรรวรณ์ สุริยวรรณ (2546) ในเรื่องนี้อนันต์ นาคคง (2563) ได้รวบรวมบทเพลงสร้างสรรค์เพื่อให้ส่งความรู้แก่ประชาชนในการป้องกัน COVID-19 ผ่านบทเพลงลูกทุ่ง เพื่อชีวิตอินดี้ ป๊อป มีมากกว่า 500 บทเพลงตระหนักถึงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แทนการประกาศเป็นตัวอักษรที่ทำให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึง เข้าใจ สามารถยกระดับการรับรู้การป้องกันตนเองได้ดีขึ้น

ถึงแม้การเล่นดนตรี การร้องหรือการแสดงจะถูกควบคุมตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินความบันเทิงในอารมณ์สำหรับผู้ชื่นชอบดนตรียังสามารถดำเนินการต่อได้โดยไม่มีผลกระทบมากนักโดยมีการนำเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายมาเป็นเครื่องมือเชื่อมต่อระหว่างนักดนตรีและผู้ชมหรือผู้ฟังได้เหมือน

นั่งอยู่ในโรงคอนเสิร์ตส่วนตัวที่บ้าน ด้วยวรรณกรรมที่ได้กล่าวมาและสถานการณ์วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคมและอารมณ์ของประชาชนอย่างรุนแรงโดยรวมอยู่ขณะนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาประสิทธิภาพของดนตรี การรับรู้ข่าวสาร ที่มีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์เพื่อประโยชน์ของสังคมในยามวิกฤตและบุคลากรที่ความเกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับความคิดเห็นพฤติกรรมดนตรี การรับรู้ข่าวสาร สุขภาวะทางอารมณ์ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ศึกษาความแปรปรวนสุขภาวะทางอารมณ์ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การพักอาศัยในพื้นที่เสี่ยงและการขาดรายได้
3. ศึกษาอิทธิพลพฤติกรรมดนตรี การรับรู้ข่าวสารที่ส่งผลต่อสุขภาวะทางอารมณ์ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงวิกฤต COVID-19

3. กรอบแนวคิดและข้อสมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพ 1 การรับรู้ข่าวสาร (Information awareness, INFOAWA) และพฤติกรรมดนตรี (Musical behavior, MUSBEHA) มีอิทธิพลทางตรงต่อสุขภาวะทางอารมณ์ (Emotional well-being, EMOWEL) นอกจากนั้นเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้มีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตั้งเป็นสมมติฐานดังนี้

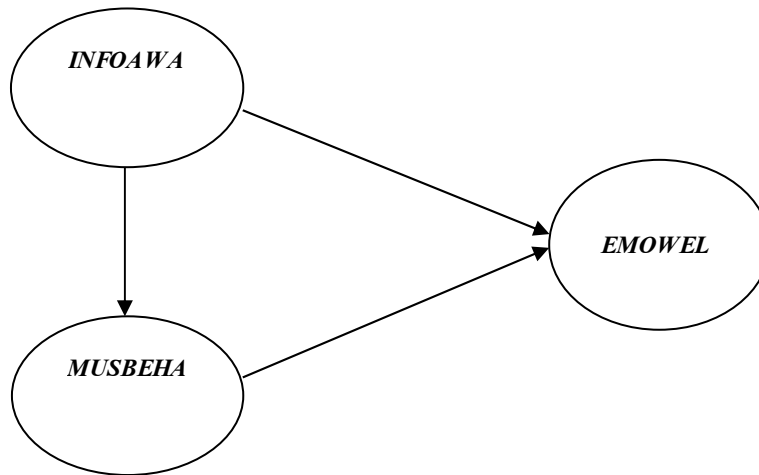
- H:1 ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีเพศต่างกันมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน
- H2: ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีอายุต่างกันมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน
- H3: ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการศึกษาต่างกันมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน
- H4: ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีอาชีพต่างกันมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน
- H5: ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีรายได้ต่างกันมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน
- H6: ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงไม่เสี่ยงมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน
- H7: ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ขาดหรือไม่ขาดรายได้มีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

H8: การรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์

H9: การรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดนตรี

H10: พฤติกรรมดนตรีมีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์

ภาพ 1 กรอบความคิดตามแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง

4. วิธีการดำเนินงาน

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้วิธีการสำรวจ (Survey) มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลระบบอินเทอร์เน็ตออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิลฟอร์ม (Google form) และใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อทดสอบข้อสมมติฐานด้วยวิธีกำลังสองน้อยสุดบางส่วน (Partial Least Square, PLS-SEM) วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ADANCO (Advanced Analysis of Composites)

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ใช้พระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินประกอบด้วยจังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการและสมุทรสงคราม (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2560) เนื่องจากไม่ทราบความแปรปรวนของประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Cochran, 1942) และการได้มาของกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (convenience sampling) ด้วยวิธีการแบบลูกโซ่

(snowball sampling) กับเครือข่ายทางออนไลน์มือถือ เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก แมสเซ็นเจอร์และอินเทอร์เน็ต
คำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรดังนี้

$$n_0 = \frac{Z^2 \sigma^2}{E^2}$$

$$\text{แทนค่า } n_0 = \frac{(1.96)^2 (1.40)^2}{(3.32 \times 0.05)^2}$$

จะได้ 273 กลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันการผิดพลาดด้านข้อมูลจึงเก็บตัวอย่างสำรองเพิ่มอีก 10% เท่ากับ 300 งานวิจัยนี้ใช้สถิติการวิเคราะห์พหุ ตัวแปรควรมีจำนวนอย่างน้อยหรือมากกว่า 5-10 เท่าของตัวชี้วัด (Hair et al., 2010) มีตัวชี้วัด 24 ข้อ กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจึงควรมี 120-240 ตัวอย่าง ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างมาทั้งหมด 344 ชุดเป็นตัวอย่างที่ไม่สมบูรณ์ 24 ชุด นำไปใช้วิเคราะห์ได้จริง 320 ชุดถือว่าจำนวนตัวอย่างครอบคลุมเกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับการใช้สถิติวิเคราะห์พหุในครั้งนี้ (Henseler et al, 2016)

4.2 การสร้างแบบสอบถามและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ออกแบบสอบถามโดยโปรแกรมกูเกิลฟอร์ม (google form) เก็บข้อมูลวิธีออนไลน์เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่าย การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ (Instrumental validity) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Validity) จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญพบว่าค่า IOC มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามตรงกับเนื้อหาที่จะวัด (สุวิมล ติรภานันท์, 2543) และนำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มประชากรที่ใกล้เคียงกันเพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha- coefficient) พบว่าแบบสอบถามทั้งชุดมีค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ α 0.748-0.794 (Hair, et al., 2013) และในการประมาณค่า PLS-SEM จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) ประมาณค่าตัวเลขเกี่ยวกับตัวแปรแฝง 2) ใช้คะแนนของตัวแปรแฝงคำนวณค่าอิทธิพล (path analysis) ระหว่าง construct และ 3) ประมาณค่าพารามิเตอร์ของมาตรวัดเช่นค่าคงที่ (regression constants) ตัวแปรสังเกตได้และตัวแปรแฝง พิจารณาแบบจำลองมาตรวัดด้วยความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (convergent validity) ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) วัดจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าน้ำหนักต่ำกว่ารากที่สองของ $\sqrt{\text{AVE}}$ ค่า Cronbach (α) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (loading) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจัดทำ QR code จัดทำที่อยู่ URL แล้วทำการอัปโหลดใส่ลงเว็บไซต์ กระจายแบบสอบถามไปยัง email, Line, Messenger, Website, Facebook ผู้ร่วมเครือข่ายงานกับผู้วิจัย หน่วยงานของรัฐ เครือข่ายมหาวิทยาลัยและ google document ทั้งแบบ iPhone, iPad, และเครือข่ายระบบ Android ส่งลิงค์เข้าสำรวจเก็บข้อมูลทางออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม-3 สิงหาคม 2564 ที่ประกาศใช้พระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฉบับที่ 28

4.3. เครื่องมือวัดที่ใช้สำหรับการวิจัย

แบบสอบถามออนไลน์ (Online questionnaire) ใช้เก็บและรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐาน เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การพักอาศัย ความรับผิดชอบ พื้นที่อาศัย และรายได้ คำถามส่วนนี้เป็น Nominal Scale

ตอนที่ 2 พฤติกรรมดนตรีและการรับรู้ข่าวสารส่วนนี้เป็น Ordinal Scale ใช้คะแนน 5 ระดับ แบบ Likert Scale 1=ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด 2= ระดับความคิดเห็นน้อย 3= ระดับความคิดเห็นปานกลาง 4= ระดับความคิดเห็นมากและ 5= ระดับความคิดเห็นมากที่สุด แปลผลคือ

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.67	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.68-5.00	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) สำหรับปัจจัยพื้นฐานและระดับความคิดเห็นใช้ค่าร้อยละ (percentage) การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าสูงสุด (maximum) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน (Inferential statistics) t-test เพื่อหาค่าสุทธภาพทางอารมณ์จำแนกตามเพศ อาศัยในพื้นที่เสี่ยงและการขาดรายได้ One-way ANOVA จำแนกตามช่วงอายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ วิเคราะห์โมเดลมาตรวัดและโมเดลโครงสร้างในแบบ PLS-SEM ด้วยโปรแกรมสถิติ ADANCO 2.2.1 (Advanced Analysis of Composites, 2.2.1)

4.4.2. เกณฑ์แปลผลของแบบจำลองการวัด Measurement Model และ Structural Model

แบบจำลองการวัด	การวัด	ดัชนีวัด	เกณฑ์ที่ใช้
Measurement model	Construct reliability	Cronbach alpha Cronbach alpha Joreskog's rho (p) CR (composite reliability) Indicator reliability	> 0.70 Hair, et al. (2010) > 0.50 มนตรี พิริยะกุล (2558) > 0.70 Henseler, et al. (2016) > 0.70 Hair, et al. (2010) > 0.70 Hulland. (1999)
	Convergent validity	Average variance extracted Loading (ส ำ ม า ร ถ วัด construct) ได้ Loading (ส ำ ม า ร ถ วัด construct) ได้	> 0.50 Hair, et al. (2010) > 0.707 Hair, et al. (2010) > 0.50 Hair, et al. (2010) งานวิจัยทางสังคมศาสตร์
	Discriminant validity	AVE (ในconstruct ควรมากกว่า สหสัมพันธ์ระหว่าง construct	Henseler, et al. (2016)
Structural model	Coefficient of determination R^2	$R^2=0.20$ มีอิทธิพลระดับ weak $R^2=0.50$ มีอิทธิพลระดับ moderate $R^2=0.75$ มีอิทธิพลระดับ substantial	Hair, et al. (2010)
	Effect size f^2	ค่าผลกระทบตัวแปรแฝง 0.67= ใหญ่, 0.19=กลาง, 0.33=เล็ก 0.35=ใหญ่, 0.15=กลาง, 0.02=เล็ก	มนตรี พิริยะกุล (2558) Cohen, (1988)
	Path coefficient	p-value ขนาดและเครื่องหมาย	มนตรี พิริยะกุล (2558)

5. ผลการวิจัย

ปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างประชาชนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตาราง 1 ผลศึกษาปัจจัยพื้นฐานจำนวน 320 กลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยพื้นฐาน		จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
เพศ	ชาย	123	38.40
	หญิง	197	61.60
อายุ	18-24	19	5.90
	25-34	34	10.60
	35-44	81	25.30
	45-54	78	24.40
	55-64	59	18.40
	ปัจจัยพื้นฐาน	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
	65-74	42	13.10
	75-84	6	1.90
	85 +	1	0.30
การศึกษา	ต่ำกว่า ป ตรี	38	11.90
	ป ตรี	144	45.00
	ป โท	94	29.40
	สูงกว่า ป โท	44	13.80
อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	14	4.40
	ค้าขาย/อิสระ/ธุรกิจ	94	29.40
	ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	76	23.80
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	66	20.60
	พ่อบ้าน/แม่บ้าน	70	21.90
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	น้อยกว่า10,000 บาท	31	9.70
	10,001-15,000 บาท	31	9.70
	15,001-20,000 บาท	32	10.00
	20,001-25,000 บาท	30	9.40
	25,001-30,000 บาท	32	10.00
	30,001-35,000 บาท	25	7.80
	35,001-40,000 บาท	32	10.00
	40,001-50,000 บาท	21	6.60

	50,001 ขึ้นไป.	86	26.90
การพักอาศัยในช่วงวิกฤต COVID-19 อยู่คนเดียว		44	13.80
	อยู่กับครอบครัว	252	78.80
	อยู่กับญาติ	11	3.40
	อยู่กับเพื่อน	7	2.20
	อื่น ๆ	6	1.90
ความรับผิดชอบในครอบครัว.	ไม่มี	108	33.80
	รับผิดชอบ	126	39.40
	รับผิดชอบร่วมกัน	86	26.90
พักอาศัยในพื้นที่เสี่ยง	ไม่ใช่	102	31.90
	ใช่	126	68.10
ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร	การประชาสัมพันธ์ของรัฐ	40	12.50
	สื่อออนไลน์	225	70.30
ปัจจัยพื้นฐาน	จำนวนตัวอย่าง		ร้อยละ
	วิทย์/ทีวี	48	15.00
	คนรอบข้าง	7	2.20
ขาดรายได้/ตกงาน/.	ใช่	140	43.80
ปิดกิจการ.	ไม่ใช่	180	56.30

ตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.10 เป็นผู้ที่มีอายุอยู่ 35-44, 45-54 ปี ร้อยละ 25.30 และ 24.40 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 45.00 มีอาชีพธุรกิจค้าขาย ร้อยละ 29.40 รายได้เฉลี่ยเดือนละ 50,001 บาทขึ้นไป ในช่วงวิกฤต COVID -19 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับครอบครัว ร้อยละ 78.80 โดยแบบภาระ รับผิดชอบดูแลครอบครัวคนเดียว ร้อยละ 39.40 และส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยง ร้อยละ 68.10 และรับรู้ ข่าวสารด้านโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากสื่อออนไลน์ ร้อยละ 70.30 และขาดรายได้เนื่องจากตกงานและ ธุรกิจปิดกิจการ ร้อยละ 43.80

ระดับความคิดเห็นพฤติกรรมดนตรี การรับรู้ข่าวสารและสุขภาวะทางอารมณ์

ตาราง 2 ผลศึกษาระดับความคิดเห็นพฤติกรรมดนตรี การรับรู้ข่าวสารและสุขภาวะทางอารมณ์

ปัจจัยที่ศึกษา	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล	อันดับ
ด้านพฤติกรรมดนตรี						
รู้สึกผ่อนคลายเมื่อฟังเพลง ร้อง	1	5	3.98	1.06	สูง	1
เพลง เล่นดนตรี	1	5	3.69	1.17	สูง	2
ดนตรีมีความสำคัญด้านอารมณ์ใน	1	5	2.88	1.27	ปานกลาง	3
การทำงาน	1	5	2.68	1.43	ปานกลาง	4
มีข้อจำกัดในการฟังเพลง ร้อง	1	5	2.57	1.57	ปานกลาง	5
เพลง เล่นดนตรี						
ท่านมีความสามารถร้องเพลง เล่น						
ดนตรีได้						
ท่านถูกจำกัดในการทำกิจกรรม						
เกี่ยวกับดนตรี						
การรับรู้ข่าวสาร						
สวมอุปกรณ์ป้องกัน ล้างมือด้วย	1	5	4.33	0.92	สูง	1
สบู่/เจลแอลกอฮอล์เสมอเมื่ออยู่ใน						
ที่ชุมชน/สาธารณะ	1	5	3.96	1.21	สูง	2
หลีกเลี่ยงเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยง	1	5	3.73	1.10	สูง	3
เสมอ						
ติดตามข่าวโควิด-19 ตามช่องทาง						
สื่อออนไลน์ ทางกรรณำเสนอของ	1	5	3.61	1.57	ปานกลาง	4
ศบค. อยู่เสมอ						
หากมีไข้ ไอ เจ็บคอปวดตามข้อ	1	5	2.98	1.23	ปานกลาง	5
ท่านจะไม่ไปทำงาน/ที่สาธารณะ/ที่						
มีคนอยู่จำนวนมาก						
เกิดความวิตกกังวล เครียด						
เนื่องจากการเสนอข่าว COVID-19						
ทุกวัน						
สุขภาวะด้านอารมณ์						
ความเพลิดเพลินและการรักษา	1	5	3.66	1.11	ปานกลาง	ไม่จัด
อารมณ์ที่ดี	1	5	3.63	1.12	ปานกลาง	ไม่จัด

การลดความเหงาและสร้าง	1	5	3.62	1.09	ปานกลาง	ไม่จัด
ความรู้สึกร่วมกัน	1	5	3.61	1.07	ปานกลาง	ไม่จัด
การเบี่ยงเบนจากวิกฤติที่เป็นอยู่						
การปลดปล่อยและระบายอารมณ์						
ด้านลบ						

ตาราง 2 พฤติกรรมดนตรีผู้ให้ข้อมูลคิดว่าการฟังเพลง ร้องเพลง เล่นดนตรี ดูคอนเสิร์ตรู้สึกผ่อนคลายหายเครียดอันดับหนึ่งค่าเฉลี่ย 3.98 ดนตรีมีความสำคัญด้านอารมณ์ในการทำงานอันดับสองค่าเฉลี่ย 3.69 มีข้อจำกัดในการฟังเพลง ร้องเพลง เล่นดนตรีดูคอนเสิร์ตในช่วงวิกฤต COVID-19 อันดับสามค่าเฉลี่ย 2.88 มีความสามารถร้องเพลงและเล่นดนตรีได้อันดับสี่ค่าเฉลี่ย 2.68 และสุดท้ายการจำกัดเสรีภาพในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีค่าเฉลี่ย 2.57 ด้านการรับรู้ข่าวสารด้านปฏิบัติป้องกันล้างมือด้วยสบู่เจลแอลกอฮอล์เสมออันดับหนึ่งค่าเฉลี่ย 4.33 การหลีกเลี่ยงเดินทางเข้าพื้นที่เสี่ยงอันดับสองค่าเฉลี่ย 3.96 การติดตามข่าว COVID-19 ช่องทางสื่อออนไลน์และการนำเสนอของ ศบค. อันดับสามค่าเฉลี่ย 3.73 ส่วนสุขภาวะทางอารมณ์ความคิดเห็นระดับปานกลางทุกองค์ประกอบโดยความเพลิดเพลินและรักษาอารมณ์ที่ดีค่าเฉลี่ย 3.66 การลดความเหงาและการสร้างความรู้สึกอยู่ร่วมกันค่าเฉลี่ย 3.63 การเบี่ยงเบนจากวิกฤติค่าเฉลี่ย 3.62 และการปลดปล่อยและระบายอารมณ์ด้านลบเฉลี่ย 3.61

ความแปรปรวนสุขภาวะทางอารมณ์จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ อาศัยพื้นที่เสี่ยงและขาด
รายได้

ตาราง 3 ผลการศึกษาเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อยู่ในพื้นที่เสี่ยงและขาดรายได้ต่างกันมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่

แตกต่างกัน

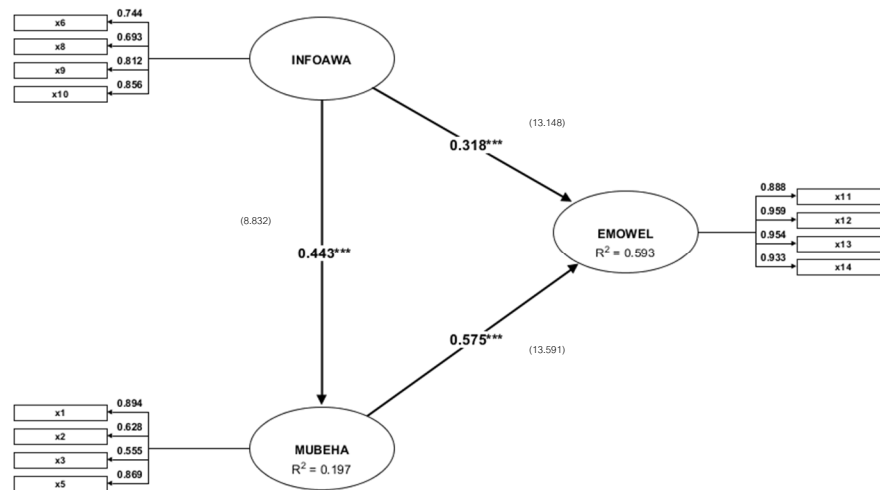
ตัวแปร/สุขภาวะทางอารมณ์.	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	P-value	Sig	สมมติฐาน
เพศ ชาย	123	3.55	1.04	(t) 1.133	0.258	ไม่แตกต่าง
หญิง	197	3.68	1.02			
อาศัยในพื้นที่เสี่ยง ใช่	102	3.66	1.00	(t) 0.420	0.675	ไม่แตกต่าง
ไม่ใช่	218	3.61	1.04			
ขาดรายได้/ธุรกิจปิดกิจการ ใช่	140	3.54	1.09	(t) 1.305	0.193	ไม่แตกต่าง
ไม่ใช่	180	3.70	0.98			
อายุ 18-24	19	3.68	0.95	(F) 1.695	0.109	ไม่แตกต่าง
25-34	34	3.89	1.08			
35-44	81	3.77	1.06			
45-54	78	3.64	0.95			
55-64	59	3.33	1.15			
65-74	42	3.54	0.84			
75-84	6	3.25	0.92			
85+	1	5.00	-			
การศึกษา ต่ำกว่า ป.ตรี	38	3.50	1.15	(F) .408	0.747	ไม่แตกต่าง
ป.ตรี	144	3.68	1.06			
ป.โท	94	3.59	0.96			
สูงกว่า ป.โท	44	3.66	0.96			
อาชีพ นักศึกษา	14	3.32	1.13	(F) 1.598	0.175	ไม่แตกต่าง
นักธุรกิจ	94	3.73	1.02			
ลูกจ้าง	76	3.78	1.01			
ตัวแปร/สุขภาวะทางอารมณ์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	p-value	sig	
รับราชการ	66	3.56	0.94			
พ่อบ้าน	70	3.45	1.10			
รายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท	31	3.65	1.10	(F) .995	0.440	ไม่แตกต่าง

10,001-15,000 บาท	31	3.37	1.31			
15,001-20,000 บาท	32	3.63	0.87			
20,001-25,000 บาท	30	3.40	1.18			
25,001-30,000 บาท	32	3.50	0.80			
30,001-35,000 บาท	25	3.49	1.04			
35,001-40,000 บาท	32	3.84	0.97			
40,001-50,000 บาท	21	3.73	1.19			
50,001 บาทขึ้นไป	86	3.78	0.93			

ตาราง 3 สุขภาวะทางอารมณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่ขึ้นอยู่กับเพศ การพักอาศัย การอยู่ในพื้นที่เสี่ยง ธุรกิจปิดกิจการเลิกจ้าง ขาดรายได้ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ ประจําอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือประชาชนเพศชายและเพศหญิง พักอาศัยในพื้นที่เสี่ยงและไม่เสี่ยง ธุรกิจปิดกิจการขาดรายได้และไม่ขาดรายได้ อายุต่างกัน การศึกษาต่างกัน อาชีพต่างกันและรายได้ประจําเฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างพฤติกรรมดนตรีและการรับรู้ข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์

ภาพ 1 ผลวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างโดยรวมด้วยการ Bootstrap quantile ของตนเองจำนวน 999 attempts พบค่า SRMR, 0.071 น้อยกว่า 95% หมายถึงแบบจำลองมีคุณภาพ (Fit) สามารถอธิบายข้อมูลได้กระจ่าง

ภาพ 1 ตัวเลขบนเส้นโยง X_{1-14} หมายถึงค่าน้ำหนักของตัวชี้วัด (indicator loading) ตัวเลขในวงเล็บคือค่าน้ำหนักการถดถอย (t-stat) ภาพในวงรีหมายถึง construct มีลักษณะเป็นนามธรรมต้องอาศัยตัวชี้วัด ตัวเลขบนเส้นโยงระหว่าง construct ด้วยกันหมายถึงค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางและตัวเลขใต้ endogenous construct ในรูปวงรีหมายถึง R^2 คือค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย ภาพนี้ผ่านการปรับปรุงโดยการตัด indicator X_4, X_7 ที่มีค่าไม่ถึง 0.50 ออกไป (มนตรี พิริยะกุล, 2562) และจากภาพจะเห็นได้ว่า INFOAWA มีบทบาทสำคัญสูงต่อ EMOWEL ทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่วน MUBEHA มีอิทธิพลทางตรงต่อ EMOWEL เพียงอย่างเดียวแต่ก็เป็นสะพานเชื่อมต่อที่สำคัญใน construct ของสมการนี้

ตาราง 4 อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อตัวแปรตาม

Dependent Variable	R ²	Effect	Antecedents		
			INFOAWA	MUBEHA	EMOWEL
MUBEHA	0.198	Direct effect	0.443***	N/A	0.575
		Indirect effect	0.000	N/A	0.000
		Total effect	0.443	N/A	0.575
EMOWEL	0.594	Direct effect	0.318***	0.575***	N/A
		Indirect effect	0.255	0.000	N/A
		Total effect	0.573	0.575	N/A

R²=59.40 ผลกระทบขนาดใหญ่ (f², 0.35) R²= 19.80 ผลกระทบขนาดกลาง (f², 0.15), N/A=not applicable

*** หมายถึง $p \leq 0.01$, ** หมายถึง $p \leq 0.05$

ตาราง 4 พบว่าระดับอิทธิพลของ antecedents ของ external endogenous variable และ internal endogenous variable ในภาพเส้นทางทั้ง INFOAWA และ MUBEHA ร่วมกันมีอิทธิพลขนาดใหญ่ทั้งตรงและทางอ้อม (R² =59.40) ไปยัง EMOWEL (total effect, 0.573) โดยเฉพาะ INFOAWA ยังมีอิทธิพลทางตรงต่อ MUBEHA (R²=19.80) (DE, 0.443) และ MUBEHA ยังทำหน้าที่ตัวส่งผ่านอิทธิพลของ INFOAWA ไปยัง EMOWEL (DE, 0.575) อีกด้วย

ตาราง 5 แสดงผลทดสอบข้อสมมติฐานการวิจัย H₁- H₁₀

สมมติฐาน	Coefficient, (R ²) p-value (t-test,F-test)	t-stat, ค่า sig	ผลการศึกษา
H:1 ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีเพศต่างกันสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน	t, 1.133	Sig,0.258	ยอมรับ
H2: กลุ่มประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงหรือไม่เสี่ยงสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน	t, 0.420	Sig,0.675	ยอมรับ
H3: กลุ่มประชาชนที่รายได้ลดลง/ไม่ลดสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน	t, 1.305	Sig,0.193	ยอมรับ
H4: กลุ่มประชาชนที่อายุต่างกันสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน	F, 1.695	Sig,0.109	ยอมรับ
H5:กลุ่มประชาชนมีการศึกษาต่างกันสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน	F, 0.408	Sig,0.747	ยอมรับ
H6: กลุ่มประชาชนมีอาชีพต่างกันสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน	F, 1.598	Sig,0.175	ยอมรับ
สมมติฐาน	Coefficient, (R ²) p-value (t-test,F-test)	t-stat, ค่า sig	ผลการศึกษา
H7: กลุ่มประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีรายได้ต่างกันสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน	F, 0.995	Sig,0.440	ยอมรับ
H8: การรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์	coef. 0.318	t, 13.148	ยอมรับ
H9: การรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อด้านพฤติกรรมดนตรี	coef. 0.443	t, 8.832	ยอมรับ
H10: ด้านพฤติกรรมดนตรีมีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์	coef. 0.575	t, 13.591	ยอมรับ

ตาราง 5 พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ขาดรายได้ ที่ต่างกันสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และการรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์ (t, 13.148) การรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดนตรี (t, 8.882) และพฤติกรรมดนตรีมีอิทธิพลต่อสุขภาวะทางอารมณ์ (t, 13.591)

การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของมาตรวัด

Construct measure	Loading	AVE	Dijkstra-Henseler's ρ	Joreskog's ρ	Cronbach's Alpha α	t-stat
พฤติกรรมดนตรี (MUBEHA)		0.56	0.838	0.833	0.739	
ดนตรีมีความสำคัญด้านอารมณ์ในการทำงาน	0.893					21.201
X_1	0.627					7.850
มีข้อจำกัดในการในการทำกิจกรรมด้านดนตรี	0.555					7.125
X_2	0.868					19.135
มีความสามารถเล่น/ร้องดนตรีได้ X_3						
เมื่อได้ฟังเพลง ร้องเพลง เล่นดนตรีดู						
คอนเสิร์ตรู้สึกคลายเครียด หายเหงาลดความ						
โกรธ X_4						
การรับรู้ข่าวสาร (INFOAWA)		0.60	0.801	0.859	0.783	
ติดตามข่าว COVID -19 ช่องทางของรัฐ/	0.744					10.935
ศบค. X_5	0.700					7.880
มีอาการใช้เจ็บคอจะไม่ไปทำงาน/คนจำนวน	0.811					12.728
มาก X_6	0.855					14.573
หลีกเลี่ยงไปในพื้นที่เสี่ยงอยู่เสมอ X_7						
สวมอุปกรณ์ป้องกัน หน้ากาก ล้างมืออยู่						
เสมอ X_8						
สุขภาวะด้านอารมณ์ (EMOWEL)		0.87	0.952	0.965	0.950	
การเบี่ยงเบนจากวิกฤต X_9	0.887					32.626
การปลดปล่อยและระบายอารมณ์ด้านลบ	0.959					51.170
X_{10}	0.953					48.942
ความเพลิดเพลินและรักษาอารมณ์ที่ดี X_{11}	0.933					40.203
การลดความเหงาและสร้างความรู้สึกร่วมกัน						
X_{12}						

SRMR: Goodness of model fit (SM) Value, 0.071 SRMR: Goodness of model fit (EM) Value, 0.071

ตาราง 6 แสดงความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (convergent validity) พิจารณาได้จากค่า loading ต้องมากกว่า 0.70 หรือ 0.50 ทางสังคมศาสตร์ในที่นี้ค่า loading คือ 0.555- 0.959 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ ค่า Cronbach's alpha อยู่ระหว่าง 0.739-0.950 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์และมีค่า AVE อยู่ระหว่าง 0.564-0.872 ถือว่าสูงกว่าเกณฑ์

และมีค่า $t\text{-stat} > 1.96$ แสดงว่ามาตรวัดทุกตัวมีความเที่ยงตรงเชิงเหมือน และพิจารณาความตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) จากการดูค่า $\sqrt{AVE}$ ในสตรัมของ construct โดยพิจารณาที่ค่า CR พบว่าอยู่ระหว่าง 0.564- 0.872 แสดงว่ามาตรวัดมีความเชื่อถือได้

ตาราง 7 แสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของมาตรวัด

Construct	CR	R^2	AVE	Construct		
				INFOAWA	MUBEHA	EMOWEL
INFOAWA	0.859		0.607	0.564		
MUBEHA	0.833	0.197	0.564	0.197	0.606	
EMOWEL	0.965	0.593	0.872	0.512	0.328	0.872

หมายเหตุ ค่าตัวเลขใน main diagonal คือ $\sqrt{AVE}$

ตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าค่า $\sqrt{AVE}$ ใน main diagonal มีค่าน้อยกว่าใน cross construct correlation ทุกค่าในสตรัมเดียวกัน แสดงว่ามาตรวัดมีความตรงเชิงจำแนกในทุก construct และ CR มีค่าสูงกว่า 0.60 ทุก construct และ R^2 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.190- 0.590 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้แสดงว่ามาตรวัดมีความเชื่อถือได้

6. อภิปรายผล

ค่าสถิติแบบจำลองสมการโครงสร้างและแบบจำลองมาตรวัดในการหาค่าความอึดตัวทางสถิติ ค่า SRMR, d_g และ d_{uls} มีค่า 0.071 แสดงว่าแบบจำลองสมการโครงสร้างโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

พฤติกรรมคนตรึงร่วมกับการรับรู้ข่าวสาร COVID-19 มีประสิทธิภาพและส่งผลเชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมระดับใหญ่ต่อสุขภาวะทางอารมณ์ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ข้อค้นพบนี้สอดคล้องจากผลทดสอบสมมติฐาน 8, 9 และ 10 พบว่าในแต่ละ construct มีความสัมพันธ์กันอย่างเข้มแข็ง (Cohen, 1988, R^2 0.197, 0.593) แสดงว่าสุขภาวะของประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความสมบูรณ์ทางอารมณ์ตามแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2550) และ Adams (1997) เข้าใจตระหนักรู้ความรู้สึกตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ได้ทั้งด้านบวกและด้านลบเพื่อการดำรงชีพในช่วงวิกฤต COVID-19 อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้ง 4 ด้านคือความเพลิดเพลินอารมณ์ ด้านลดความเหงาและสร้างความรู้สึกร่วมกัน ด้านการเบี่ยงเบนจากวิกฤตและด้านการปลดปล่อยอารมณ์ด้านลบ นอกจากนั้นพฤติกรรมคนตรึงพบว่าเป็นปัจจัยเชื่อมโยง (link factor) กับการรับรู้ข่าวสารไปยังสุขภาวะทางอารมณ์อีกด้วย ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยการรับรู้ข่าวสาร COVID-19 มีความสำคัญในสมการโครงสร้างนี้ที่มีอิทธิพลทั้งทางตรง (DE, 0.443) และทางอ้อม (IE, 0.255) ต่อตัวแปรแฝง Robbins (2013) เชื่อว่าการรับรู้เป็นกระบวนการเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ เกิดความรู้สึก

(sensing) เกิดความจำ (memory) เกิดการเรียนรู้ (learning) และมีการตัดสินใจ (decision making) เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย Man Chong Leung & Cheung Rebecca (2020) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ด้านอารมณ์กับสุขภาวะทางอารมณ์เปรียบเทียบกับพฤติกรรมดนตรีด้าน การฟัง การร้องและการเล่นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน Hongkong พบตรงกันว่ารับรู้ด้านอารมณ์เชิงบวกและลบกับสุขภาวะทางอารมณ์ ด้านการฟังเพลง การร้องเพลงมีค่าเฉลี่ยเท่ากันยกเว้นด้านการเล่นไม่มีผลตอบสนองด้านการรับรู้อารมณ์และสุขภาวะทางอารมณ์ ในเรื่องเดียวกัน Osman, Tischler & Schneider (2016) พบว่าประสิทธิภาพของดนตรีด้านการร้อง การฟังยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านสุขภาพและส่งผลดีต่อสุขภาวะทางอารมณ์ในด้านบวกกับผู้ป่วยโรค Dementia

ในการสร้างการรับรู้ข่าวสารด้าน COVID-19 ให้แก่ประชาชนศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (ศบค.) ได้จัดทำเอกสารเนื้อหาสาระละเอียดตลอดเปิดเผยตัวเลขผู้ติดเชื้อ ผู้รักษาหายและผู้เสียชีวิตรายวันเพื่อให้ข้อมูลในการรักษาสุขภาพช่วงวิกฤตโควิด-19 แก่ประชาชนทุกวันในรูปแบบเสียง ภาพวิดิทัศน์ สติ๊กเกอร์โควิด แผ่นโปสเตอร์ติดฝาผนัง พื้นที่สาธารณะ โรงเรียน ขนส่งมวลชนหรือสถานที่ราชการ มีประชาชนติดตามข่าวสารกันอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว องค์กรและชุมชน (สุกัญญา เอกปัญญสกุล, 2563) และเรื่องนี้สอดคล้องกับ Huang & Zhao (2020) รายงานว่าประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงด้าน COVID-19 มีการเสพข่าวสารเพื่อคลายความวิตกกังวลและป้องกันตนเอง เช่นเดียวกัน Hussein et. al., (2020) ได้ศึกษาพบว่าในช่วงวิกฤต COVID -19 ประชาชนมีการเสพข่าวสารและมีตอบสนองเรื่อง COVID-19 ในหลากหลายช่องทางเพื่อความรู้ คลายความวิตกกังวลถึงร้อยละ 86.20 และเมื่อวิเคราะห์เชิงลึกความคิดเห็นด้านสุขภาวะทางอารมณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามพบอายุเฉลี่ย 35-54 ปีมีรายได้สูงซึ่งจัดอยู่ในกลุ่ม Gen X เป็นกลุ่มที่เปิดใจยอมรับโลกทางออนไลน์สูงเพื่อการทำงาน ติดต่อธุรกิจการค้า หาข้อมูลข่าวสาร พุดคุยกับญาติเพื่อนฝูง ซึ่งจิตวิญญาณของคนกลุ่ม Gen X เชื่อว่าตัวเองมีร่างกายสมบูรณ์ มีความแข็งแรง เป็นกำลังสำคัญของครอบครัว มีการออกกำลังกายอยู่เสมอมีความสุขภาวะปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานตัวเลขของ Brand Buffet (30 กันยายน, 2020) คนกลุ่มนี้นิยมซื้อประกันชีวิตเพื่อลดความเสี่ยงต่อสุขภาพถึงร้อยละ 82.30 มีมาตรการป้องกันตนเองเพื่อลดความเสี่ยงจาก COVID-19 สูงและมีการสร้างรายได้เสริมในช่วงวิกฤต COVID-19 ร้อยละ 71.70 จึงมองว่าตนเองมีสุขภาพดีไม่วิตกกังวลด้านสุขภาพ สอดรับกับการรายงานตัวเลขผู้ป่วย COVID-19 ของ PPTV online (23 เมษายน 2564) พบผู้ป่วยกลุ่มอายุเฉลี่ย 40-59 ะลอกหนึ่งคือ 12 เมษายน-14 ธันวาคม 2563 มีเพียงร้อยละ 6.7 ะลอกสอง 15 ธันวาคม 2563- 31 มีนาคม 2564 มีเพียงร้อยละ 6.8 และระลอกสาม 1 เมษายน-24 เมษายน 2564 มีเพียงร้อยละ 6.3

ประสิทธิภาพของดนตรีพบว่ามียุทธวิธีทางตรงและยังเป็นสะพานเชื่อมให้กับการรับรู้ข่าวสารเพื่อไปสู่สุขภาวะทางอารมณ์เรื่องนี้ Buck, Hartsack & Gaffney (1985) ให้ความเห็นว่าพฤติกรรมดนตรีมีการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของมนุษย์ในเชิงบวกและลบ สอดรับกับการศึกษาของ Granot et, al.

(2020) พบว่าประสิทธิภาพของคนที่มีอิทธิพลด้านบวกต่อสุขภาวะทางอารมณ์ของประชาชนในสเปนในระดับสูง และเรื่องนี้สุกิตา โกเมนไทย (2546) รายงานผลการวิจัยพฤติกรรมดนตรีด้านการฟัง ร้อง เล่น เต้น พบว่าสามารถช่วยผ่อนคลายความเครียด สงบจิตใจและผ่อนคลายอารมณ์สำหรับผู้ป่วยหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้พบว่าการฟังเพลงร้องเพลงและเล่นดนตรีสามารถผ่อนคลายทางอารมณ์และการฟังเพลงขณะทำงานสามารถสร้างอารมณ์ที่ดีเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด และเมื่อศึกษาประชากรกลุ่มนี้ก่อนและหลังเกิดวิกฤต COVID-19 2562 พบว่ามีพฤติกรรมด้านดนตรีไม่แตกต่างกันและสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ความสุขภาวะทางอารมณ์ได้ในทุกเหตุการณ์ เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ใน construct พบว่าพฤติกรรมดนตรียังร่วมเป็นสะพานเชื่อมต่อปัจจัยการรับรู้ข่าวสารไปสู่สุขภาวะทางอารมณ์ ข้อนี้ยืนยันโดยอารียา โตสุขและจรรุวรรณ สุริยวรรณ (2564) ชี้ว่าผู้ชื่นชอบในการฟังเพลง ร้องเพลงและเล่นดนตรีสามารถสร้างความสุขได้อย่างต่อเนื่องในเหตุการณ์วิกฤตไม่มีการหยุดชะงักกิจกรรมของตนเอง มีการปรับช่องทางใหม่ๆ เพื่อประสานความสุขได้อย่างต่อเนื่องด้านการฟังเพลง ร้อง เล่น เต้น ดุสร้างความเป็นกันเองได้ภายในบ้านของตนเองด้วยการนำดิจิทัลเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาใช้ได้ทันเหตุการณ์และเรื่องนี้อนันต์ นาคคง (2563) ได้รวบรวมบทเพลงสร้างสรรค์ด้านการรับรู้โรค COVID-19 ของประชาชนในประเทศไทยที่ใช้แอปพลิเคชันยูทูบ เฟสบุคในช่วงวิกฤติ พบว่าทั้งรัฐบาล หน่วยงานทางสาธารณสุขและองค์กรเอกชนร่วมกันสร้างผลงานด้านดนตรีออกมาเผยแพร่มากกว่า 500 บทเพลงเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้อันตราย การป้องกันเป็นแนวทางปฏิบัติได้อย่างเข้าใจแทนคำประกาศที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่คนบางกลุ่มอาจจะเข้าใจยาก ด้วยทำนองเพลงที่สนุก จังหวะที่เร้าใจในหลายสไตล์ มีทำนองประกอบหลากหลาย และได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายอาชีพ นักร้อง ศิลปิน หมอ พยาบาล ครู นักเรียนและบุคลากรทางสาธารณสุขมากมาย ดนตรีจึงเป็นสะพานเชื่อมต่อในด้านการรับรู้เรื่องราว COVID-19 แปลความไปสู่ประชาชนด้วยบทเพลงเช่นสายสาธารณสุขออกแบบทำนองป้องกัน COVID-19 สายลูกทุ่งเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นบทเพลงเผยแพร่ข่าวสารอันน่ากลัวและความร่วมมือช่วยเหลือและการป้องกัน สายเพลงเพื่อชีวิตเนื้อหาบทเพลงเน้นด้านข้อมูลดูแลตัวเองและการป้องกัน สายป๊อปและอินดี้เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่นิยมใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ผลิตเนื้อหาบทเพลงในการป้องกันและการดูแลตนเองเป็นต้น

ด้านสมมติฐานที่ 1-7 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การอาศัยในพื้นที่เสี่ยงและการขาดรายได้ที่แตกต่างกันมีสุขภาวะทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา เอกปัญญาสกุล (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความวิตกกังวลจากการรับรู้ข่าวสารเรื่องโควิด-19 ประชากรในกรุงเทพมหานครพบว่าประชากรที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้อาชีพต่างกันความวิตกกังวลด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกันและเรื่องนี้พบในทิศทางเดียวกันในงานวิจัยของ Justo-Alonso et al., (2020) ไม่พบความแตกต่างสุขภาวะทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพเมื่อเปรียบเทียบก่อนการล็อกดาวน์และหลังการล็อกดาวน์ของรัฐบาลในสเปน ผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในครั้งนี้

ย่อมกระทบต่อชีวิตประจำวันของคนทุกกลุ่มอายุ เด็ก คนหนุ่มสาว ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ กิจกรรมหลักต้องหยุดชะงักอยู่กับที่ ผู้คนส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับบ้านและครอบครัว ผู้ที่ชื่นชอบดนตรีมีเวลาอยู่กับดนตรีมากขึ้นทำให้การรับรู้ข่าวสารด้าน COVID-19 จากหน่วยงานต่างๆ ผ่านกิจกรรมดนตรีได้ตลอดเวลาในหลากหลายช่องทาง ดนตรีจึงเป็นที่นิยมใช้เป็นตัวช่วยด้านการสื่อสาร สร้างการรับรู้ในเรื่องราวต่างๆ สร้างอารมณ์ร่วมกันในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประสิทธิภาพของดนตรียังทำให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์ทุกยุคทุกสมัยเพราะเสียงดนตรีสามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกได้ทุกกลุ่มคนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนภาวะทางอารมณ์มีความยืดหยุ่นมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม Gen X ผลกระทบไม่มากนักอาจจะไปกระทบในกลุ่มอื่นๆ

อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในช่วงประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ใช้เวลาเก็บข้อมูลเพียง 15 วัน ผลกระทบอาจจำกัดอยู่ในวงแคบไม่กระจายครอบคลุมทุกภาคส่วนของบุคคลและสังคม และข้อจำกัดในด้านเวลาและการใช้ตัวแปรอิสระเพียงสองตัวสำหรับการศึกษาในครั้งนี้อาจทำให้การบรรลุเป้าหมายสุขภาวะทางอารมณ์ไม่ส่งผลมากนัก ควรศึกษาในแนวทางคุณภาพและหาตัวแปรเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในหลายมิติสำหรับในการศึกษาครั้งต่อไป

10. เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2560). *เขตปริมณฑล*. เข้าถึงได้จาก http://www.stat-bora.dopa.go.th/state/y_state9htm, สืบค้น 27 กรกฎาคม 2560.
- กันตพัฒน์ อนุศักดิ์เสถียร. (2564). *รู้เอาไว้กับวิธีเสพข่าวโควิด-19 เพื่อที่เราจะได้ไม่วิตกกังวลเกินไปกับสถานการณ์*. เข้าถึงได้จาก <https://www.nu.ac.th/p=27139>. สืบค้น 27 กรกฎาคม 2564.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *รายงานเศรษฐกิจและการเงินเดือนมกราคม 2564*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/thai/monetaryPolicy/EconomicCondition/PressRelease/Piges>. สืบค้น 26 กรกฎาคม 2564.
- ประกาศก.บ.ศบ.เรื่องมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. (2564, 18 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 138 ฉบับ 28.
- พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ. (2550, 3 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 127 ตอน 22 ก หน้า 1
- แพรวศิริ อยู่สุข และจิราพร เกศพิชญวัฒนา. (2560). ผลของการบำบัดทางการพยาบาลโดยใช้กิจกรรมดนตรีต่อภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองชนิดขาดเลือด. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, 27(1): 17-27.

- มนตรี พิริยะกุล. (2562). *การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์แบบสมการโครงสร้าง*. [เอกสารสัมมนาทางวิชาการ 22 ธันวาคม 2562, ว.ช]. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศศิธร พุ่มดวง. (2548). ดนตรีบำบัด. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 23(3): 186 -191.
- สุกัญญา เอกปัญญาสกุล. (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลจากการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ โควิด-19 ในประชากรเขตกรุงเทพมหานคร*. เข้าถึงได้จาก <https://www.mmm.ru.ac.th/MMM/iS/twin-8/6114154005>. สืบค้น 29 สิงหาคม 2564.
- สุกิดา โกเมนไทย. (2560). *ผลของดนตรีต่อคุณภาพการนอนหลับของผู้ป่วยในหอผู้ป่วยหนัก*. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2561). *กลยุทธ์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้เฟสบุ๊ก*. เข้าถึงได้จาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/49/files/handbook/km.pdf>. สืบค้น 3 กันยายน 2564.
- สุวิมล ติรกันันท์. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานันท์ นาคคง. (2563). *วิกฤติ COVID-19 ผลกระทบต่อสังคมคนตรึงของไทย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkoklifeneews.com>. สืบค้นวันที่ 20 สิงหาคม 2564.
- อารียา ไตสุข และจากรุวรรณ สุริยวรรณ. (2564). *ผลกระทบต่อธุรกิจดนตรีจากการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา-2019*. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์วิชาการวิจัยและงานสร้างสรรค์*, 8(1): 274-301
- อัญชลี ชุ่มบัวทอง, จันทนา ยิ้มน้อย และชชาพิมพ์ สัมมา. (2560). ดนตรีบำบัด. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 3(2): 77- 87.
- Adams, T., Bezner, J., & Steinhardt, M. (1997). The conceptualization and measurement of perceived wellness: Integrating balance across and with in dimensions. *American Journal of Health Promotion*, 11(3), 208-18.
- Brand Buffet. (30 กันยายน 64). *เผย Insight “พฤติกรรมคนไทย” 4 เจเนอเรชันที่เปลี่ยนไปจากโควิด -19*. เข้าถึงได้จาก <https://www.brandbuffet.in.th/2020/09/far-east.com>. สืบค้นวันที่ 5 กันยายน 2564.
- Buck, W. K., Hartsack, J., & Gaffney, J. (1985). *Music therapy*. In. G.M. Bulechek & J. C. McCloskey *Nursing intervention: Treatments for nursing diagnosis*. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Cochran, W. (1942). Sampling theory when the sampling-units are of unequal size. *Journal of the American Statistical Association*. 37(218): 199-212.

- Cohen, J. (1988). *Statistic Power Analysis for the Behavioral Science*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Fullana,M., Hidalgo-Mazzei, D., Vieta, E., & Radua, J. (2020). Coping behaviors associated with decreased anxiety and depressive symptoms during the COVID-19 pandemic and lockdown. *J Affect Disord.*275 ; 80-81, Doi:10.1016 jad.2020.06.027.
- Giordano, F., Scarlata, E. & Baroni, M. (2020). Receptive music therapy to reduce stress and improve wellbeing In Italian clinical staff involved in COVID-19 pandemic: a preliminary study. *Arts Psychother* 70: 101688.doi:10.1016/aip.2020.101688
- Georgiev, D. (1991). Photons do collapse in the retina not in the brain cortex: evidence from visual illusions. *Neuro Quantol*, 9(2): 206-230.
- Granot, R.,Spitz, D., Cherki, B., Loui, P., Timmers, R., & Schacfer, R. (2021). Help I need somebody, music as a Global resource for obtaining wellbeing goals in times of crisis. *Front Psychol.*12(4), 1-22.
- Hair, J., Ringle, C. & Sarstedt, M. (2013). Patrial least squares structural equation modeling: Rigorous applications Better result and higher acceptance. *Long Range Planning Journal*, 46(1-2):1-12.
- Henseler, J., Hubona, G. & Ray, A. (2016). Using PLS Path Modeling in New Technology Research: Updated Guidelines. *Industrial Management & Data System*, 116(1), 2-20.
- Huang, Y., & Zhao, N. (2020). Generalized anxiety disorder depressive symptoms and sleep quality during COVID- 19 outbreak in China: A web-based cross-sectional survey. *Psychiatry Research*. (Online). Available: <http://www.pubmed.ncbi.nlm.gov/32325383>.
- Hulland, J. (1999). Use of Partial least Squares (PLS) in Strategic Management Research: A Review of Four Recent Studies. *Strategic Management Journal*, 20(4) : 195-204
- Hussein,N., Naqid, I.,Jacksi, K & Abdi, B. (2020). Assessment of knowledge, attitudes and practices toward COVID-19 virus among university students in Kurdistan region, Iraq. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 9(9), 4809-4814.
- Justo-Alonso, A., Garcia-Dantas, A.,Gonzalez-Vazquez, A.,Sanchez-Martin, M.,& Rio-Casanova, L. (2020). How did different generations cope with the COVID-19 pandemic Early stages of the pandemic in Spain. *Psicothema* 32 : 490-500.doi: 10.7334/psicothema2020.168.

- Man Chong Leung & Cheung Rebecca. (2020). Music engagement and well-being in Chinese adolescents: emotional awareness positive emotions and negative emotional as mediating processes. *Psychology of music*, 48(1): 105-119.
- Osman,S, Tischler, V. & Schneider, J. (2016). Singing for the brain: A qualitative study exploring the health and well-being benefits of singing for people with dementia and their careers. *Dementia*, 15(6):1326-1339.
- Pang, A., Jin, Y. and Cameron, G. 2007. *Building an Integrated Crisis Mapping (ICM) Model: Organizational Strategies for a Public – Driven, Emotion – Based Conceptualization in Crisis Communication*. Paper presents at the Conference of the Association of Education in Journalism and Mass Communications, Washington, DC.
- PPTV, online. (2564). “เปิดช่วงอายุโรคประจำตัวเสี่ยงเสียชีวิตโควิด-19”. เข้าถึงได้จาก <http://www.pptvhhd36.com>.
- Robbins, S. (2013). *Organizational behavior*. Boston: Pearson Press.
- Sandin, B.,Valiente, R., Garcia-Escalera, J. & Chorot, P.(2020). Psychological impact of the COVID - 19 pandemic: Negative and positive effects in Spanish people during the mandatory national quarantine. *Rev. Psicopatol Psicol.Clin* 25., 1-22 doi:10.5944/RPPC.27569.